

JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET
POSTBOKS 8005 DEP
0030 OSLO

Deres ref:
2025/2843

Vår ref:
2025/689-2, 008

Saksbehandler
Frank Ivar Nohr

Dato:
19.09.2025

Høringssvar på rapport fra ekspertgruppen om tiltak for barn som begår gjentatt eller alvorlig kriminalitet

Helse Nord RHF viser til høringsrapport om tiltak for barn som begår gjentatt eller alvorlig kriminalitet.

Vi ser nå at vårt høringssvar ikke ble registrert på Regjeringen.no og sender derfor svaret i denne forsendelsen.

Høringssvar til rapporten *De er våre barn -rapport fra ekspertgruppen om tiltak for barn som begår gjentatt eller alvorlig kriminalitet*

Overordnet tilbakemelding

Helse Nord RHF berømmer ekspertgruppen for et grundig arbeid. Vi støtter den grunnleggende forståelsen om at barn som begår kriminalitet fortsatt er barn – og må møtes med helhetlige og koordinerte tjenester. Rapporten tydeliggjør behov for bedre samhandling på tvers av sektorer og etater, og vi setter pris på at spørsmål knyttet til taushetsplikt og samordning mellom tjenester blir løftet fram.

Vi mener det er viktig å holde fast ved ambisjonene i rapporten: individuelt tilpassede og fleksible tjenester, sterkere fokus på rehabilitering (jf. kap. 2.4), og økt satsning på tverrsektorielt samarbeid. Samtidig understreker vi at dette forutsetter en grundig utredning av både lovverk, ulike finansieringsordninger og styringslinjer.

Støtte til forslag om MST og MST-CAN

Helse Nord RHF støtter ekspertgruppens forslag om videre satsing på multisystemiske tiltak (MST og MST-CAN). Dette er dokumenterte behandlingsformer med potensial for å gi barn og familier reell hjelp i hjemmet, samtidig som de reduserer behovet for institusjonsplassering.

Rød knapp -samarbeid

Vi ser positivt på forslaget om et «rød knapp»-samarbeid på regionalt nivå. Det er et godt initiativ som kan bidra til raskere og mer målrettet innsats i komplekse saker. Imidlertid vil vi påpeke at dagens desentraliserte struktur og manglende

Postadresse
883 658 752
Helse Nord RHF
Postboks 1445
8038 Bodø

Besøksadresse
Helse Nord RHF
Moloveien 16, 6 etg
8003 Bodø

Telefon sentralbord: 75 51 29 00

Org nr: MVA

postmottak@helse-nord.no
helse-nord.no

samsvarende beslutningslinjer mellom tjenester og forvaltningsnivåer gjør en slik modell utfordrende å gjennomføre. Det må derfor gjennomføres en grundig utredning av hvilke endringer i lovverk og struktur som er nødvendige for å realisere et slikt samarbeid. Vi støtter utvalgets anbefaling om å utarbeide en felles veileder for «*Rød-knapp samarbeidet*».

Behov for harmonisering mot pågående oppdrag fra Helsedirektoratet

Helse Nord RHF etterlyser en tydeligere harmonisering mellom forslagene i rapporten og Helsedirektoratets pågående oppdrag om å utrede behandlingstilbud for unge med voldsproblematikk og samtidig psykisk lidelse og/eller rusmiddelproblem. Koordinering på tvers av slike prosesser er viktig for å sikre helhetlige og koordinerte tiltak.

Kommentar til kapittel 9.4: Tilbud til barn med skadelig seksuell atferd

Vi støtter behovet for å videreutvikle tilbudet til barn med skadelig seksuell atferd. Det er viktig at spesialisthelsetjenesten involveres i utredningen av slike tilbud. Vi anbefaler å se ulike oppdrag og tiltak i sammenheng, og utvikle fleksible enheter som kan tilby et bredt spekter av metoder. Det er ikke hensiktsmessig å opprette egne team for hver metode – der er få enheter som har kapasitet til dette. Regionale eller store enheter med kunnskap om flere tilnærminger vil kunne sikre bedre tilgjengelighet og kvalitet i behandlingstilbudene.

Tvang, samtykke og spesialisthelsetjenesten – behov for lovutredning

Vi mener det bør utredes nærmere hvordan målgruppen, med alvorlig psykisk lidelse, rusproblemer eller annen skadelig atferd kan følges opp av spesialisthelsetjenesten, også når de motsetter seg hjelp. I dag mangler vi virkemidler dersom foreldre og/eller barnet ikke samtykker. Det er behov for å vurdere hvorvidt logikken i dagens TUD-ordning (tvungent psykisk helsevern uten døgnopphold) og varetektssurrogat kan overføres til barn og unge i alvorlig risiko, inkludert oppfølging utenfor institusjon. Vi anbefaler at dette utredes videre i lys av kapittel 10 i helse- og omsorgstjenesteloven og annet relevant lovverk.

Normalitet og samfunnsmessig tilpasning

Vi støtter rapportens ambisjon om å fremme samfunnsmessig tilpasning. Barn i risikozonen trenger stabile bomiljøer, gode fritidstilbud og tilgang til skole og arbeid. Livsløpstenkning, helhetlig oppfølging -og habiliteringsfokus må ligge til grunn for tiltakene. Vi savner en tydeligere beskrivelse av oppvekstsektorens rolle og ansvar i tilknytning til kommunens kriminalitetsforebyggende arbeid, og hvordan tiltak i denne sektoren kan bidra til økt sosial kontakt, nettverk og følelse av tilhørighet.

Fakta-korrigerings

Helse Nord RHF påpeker følgende feil om regionale tilbud i sikkerhetspsykiatri (kapittel 10.4.2):

«Det finnes i dag tre avdelinger for sikkerhetspsykiatri. Disse er tilknyttet sykehus i Helse Vest (Bergen), Helse Midt (Trondheim) og Helse Sør-Øst (Dikemark).» Dette er ikke korrekt. Det finnes regionale avdelinger for sikkerhetspsykiatri i alle helseregionene. I Helse Nord er denne ved Universitetssykehuset Nord-Norge i Tromsø. Det er i tillegg lokale avdelinger for sikkerhetspsykiatri ved de fleste helseforetak i Norge.

Vennlig hilsen

Frank Ivar Nohr
seniorrådgiver